

Dalyvumo lygio nustatymas

Kas yra dalyvumo lygis?

Dalyvumo lygis parodo,

kaip aktyviai žmogus gali dalyvauti

bendruomenės veiklose.

Pavyzdžiui, mokykloje ar dienos centre.

Dalyvumo lygis parodo,

kokios pagalbos ar daiktų reikia būtent tam žmogui.

Žmogui reikia pagalbos ar daiktų,

kad galėtų dalyvauti bendruomenės veiklose.

Pavyzdžiui, žmogui, kuris negali kalbėti,

reikia bendravimo planšetės.

Žmogus paspaudžia ant daikto paveikslėlio.

Bendravimo planšetė perskaito garsiai.

Tokiu būdu žmogus gali bendrauti su kitais.

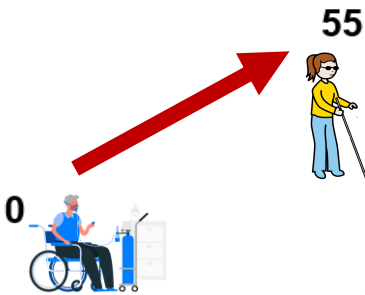
**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Kas nustato dalyvumo lygį?

Dalyvumo lygį nustato

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra.

Šiame tekste Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą vadinsime **Agentūra**.

Agentūros darbuotojai įvertina žmogaus dalyvumą nuo 0 iki 55 procentų.

Kuo mažesnis procentas, tuo mažiau žmogus yra savarankiškas.

Žmogus su 0 procentu yra visiškai nesavarankiškas.

Žmogus su 55 procentais yra beveik visiškai savarankiškas.

Kam Agentūra nustato dalyvumo lygį?

Dalyvumo lygį Agentūra nustato

žmonėms su negalia.

Pavyzdžiui, žmonėms, kurie blogai mato.

Kaip Agentūra nustato dalyvumo lygį?

Kad gautumėte dalyvumo lygį,
Jums reikia gauti **gydytojo siuntimą** į Agentūrą.
Gydytojo siuntimas yra medicininis dokumentas
apie Jūsų sveikatą.

Kai turite gydytojo siuntimą į Agentūrą,
reikia kreiptis į artimiausią Agentūros skyrių.

Visoje Lietuvoje yra daug Agentūros skyrių.
Informaciją apie Agentūros skyrius Lietuvoje
rasite paspaudę ant [šios mėlynos nuorodos](#).

Dalyvumo lygį nustato Agentūros darbuotojai.

Agentūros darbuotojai:

- perskaito medicininius dokumentus apie Jūsų sveikatą,
- įvertina Jūsų sveikatą,

- užduoda Jums klausimus.
- Agentūros darbuotojai užduoda klausimus, kaip Jums sekasi daryti įvairius veiksmus.

Pavyzdžiui, ar Jums sunku atsisėsti.

Agentūros darbuotojai įvertina Jūsų atsakymus.

Tada Agentūros darbuotojai geriau išsiaiškina,

- kokios pagalbos Jums reikia,
- kaip Jums padėti.

Kokių dokumentų reikia, kad Agentūra žmogui nustatytų dalyvumo lygį?

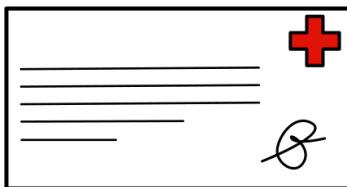
Kai žmogus kreipiasi į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo, reikia turėti:

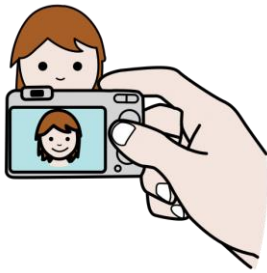
- prašymą nustatyti dalyvumo lygį.
- ✓ Prašymą žmogus gali atsisiųsti iš interneto, atsispausdinti ir užpildyti.
Paspauskite ant [šios mėlynos nuorodos](#). Tada Jums įsijungs interneto puslapis, iš kurio galite atsisiųsti prašymą.
- ✓ Taip pat prašymą žmogus gali užpildyti atėjęs į Agentūrą.

- pasą ar asmens tapatybės kortelę. Žmonės iš kitų šalių gali atnešti leidimą gyventi Lietuvoje.

- Gydytojo siuntimą. Gydytojo siuntimas yra medicininis dokumentas apie žmogaus sveikatą.

- Nuotrauką žmogaus, kuris nori gauti dalyvumo lygį.

Nuotrauka yra kaip dokumentas.

- ✓ Arba žmogus gali parašyti Agentūrai, kad leidžia naudoti nuotrauką iš asmens dokumento.

Pavyzdžiui, nuotrauką iš tapatybės kortelės.

Kada galima nustatyti dalyvumo lygį neatvykus į Agentūrą?

Kartais nereikia, kad žmogus ateitų į Agentūrą, kad jam nustatytų dalyvumo lygį.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei Lietuvoje paskelbiama **ekstremalioji padėtis**.

Ekstremalioji padėtis yra tada,

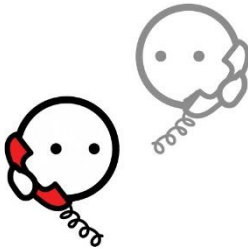
kai atsitinka didelė nelaimė.

Pavyzdžiui, plinta labai pavojinga liga.

Todėl negalima niekur eiti.

Jeigu Lietuvoje yra ekstremalioji padėtis,

žmogus į Agentūros klausimus gali atsakyti:

✓ telefonu,

✓ elektroniniu laišku.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei žmogus labai serga.

Jeigu žmogus labai serga, jis negali ateiti į Agentūrą.

Tada Agentūros darbuotojai atvažiuoja pas žmogų.

Pavyzdžiui, į namus.

Agentūros darbuotojai namuose

klausia žmogaus įvairių klausimų.

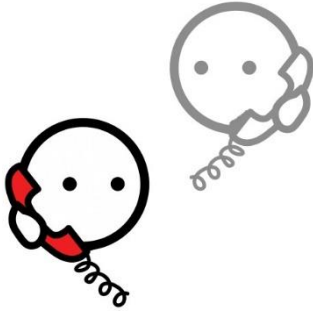

Kartais žmogus serga labai sunkiai ir negali atsakyti į klausimus.

Tada Agentūros darbuotojai gali klausti apie sergantį žmogų kitų žmonių.

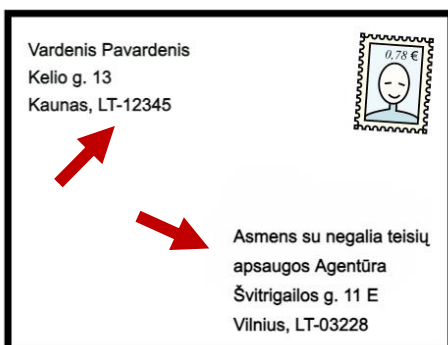
Pavyzdžiui, sergančio žmogaus tėčio.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei žmogus gyvena kitoje šalyje. Tai reiškia, kad žmogus gyvena ne Lietuvoje.

Jeigu žmogus gyvena kitoje šalyje, atsakyti į klausimus galima telefonu.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei žmogui dalyvumo lygį nustato antrą kartą, o žmogaus sveikata tokia pati.

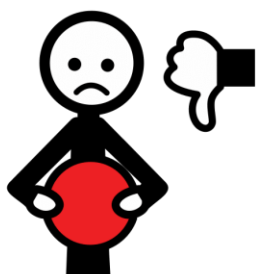

Kartais žmonės turi nusistatyti dalyvumo lygį antrą kartą.

Jei žmogaus sveikata nepasikeitė, galima į Agentūrą neiti.

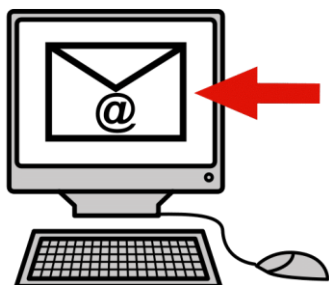
Tada reikia dokumentus siųsti į Agentūrą paštu.

Kokiais atvejais Agentūra nevertina žmogaus dalyvumo lygio?

Agentūra nevertina žmogaus dalyvumo lygio, jei:

- žmogus nebenori, kad Agentūra vertintų jo dalyvumo lygį,
- žmogus neatėjo į Agentūrą ir nepranešė,
- žmogus nori ateiti į Agentūrą kitu laiku, bet neturi rimtos priežasties.
Pavyzdžiui, nes tą dieną nenori eiti iš namų.

Agentūros darbuotojai žmogui praneša,
jei nevertina žmogaus dalyvumo lygio.

Tada Agentūra žmogui nusiunčia elektroninį laišką.

**Kokios yra rimtos priežastys,
dėl kurių į Agentūrą galima ateiti kitu laiku?**

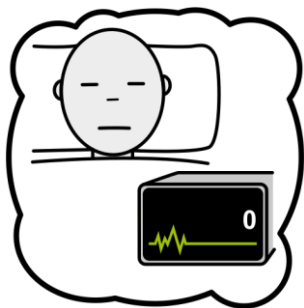
Į Agentūrą galima ateiti kitu laiku,
jei turite rimtą priežastį.

Rimta priežastis yra, jei:

- mirė Jūsų **artimas žmogus**.

Pavyzdžiui, **artimas žmogus** yra:

- ✓ žmona,
- ✓ vyras,
- ✓ vaikai,
- ✓ tėvai.

- atsitiko nelaimė.

Pavyzdžiui, patekote į automobilio avariją.

- susirgote liga.

Pavyzdžiui, gripu.

- susižalojote.
Pavyzdžiui, susilaužėte koją.

- gimdote kūdikį.
Arba planuojate tuo metu gimdyti kūdikį.

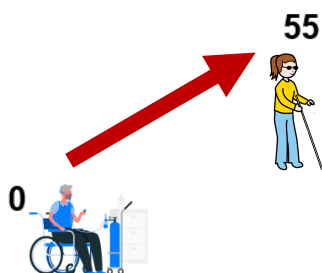
- prižiūrite šeimos narį.
Pavyzdžiui, jei stipriu gripu suserga Jūsų vaikas.

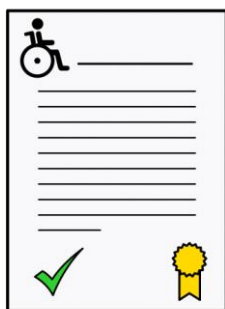
- negavote informacijos iš Agentūros,
kada Jums reikia ateiti į Agentūrą.

Ką žmogus gauna, kai Agentūros darbuotojai jam nustato dalyvumo lygį?

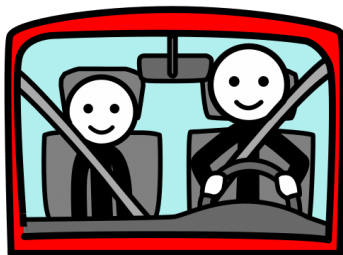
Kai Agentūros darbuotojai nustato dalyvumo lygį, žmogus gauna:

- nustatytą dalyvumo lygį.
Pavyzdžiui, žmogus gauna 20 procentų dalyvumo lygį.

- žmogaus su negalia pažymėjimą,

- dokumentą, kad žmogui reikia **profesinės reabilitacijos paslaugų**.

Profesinės reabilitacijos paslaugos yra pagalba žmogui ko nors išmokti. Pavyzdžiui, išmokti vairuoti automobilį. Kai žmogus išmoks vairuoti, galės dirbti vairuotoju.

- dokumentą, iki kada galioja žmogui suteiktas dalyvumo lygis.

Pavyzdžiui, dalyvumo lygis galioja iki 2025 metų sausio 1 dienos.

Pavyzdžiui, žmogus susilaužė koją.
Dabar žmogaus dalyvumas yra mažas.
Bet kai žmogaus koja išgis,
žmogaus dalyvumo lygis bus didesnis.

Todėl Agentūros darbuotojas duoda dalyvumo lygį ne visam laikui.

Pavyzdžiui, 6 mėnesiams.

- dokumentą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų.

Šiame dokumente parašyta,

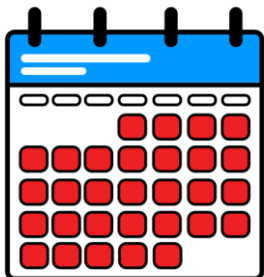
- ✓ koks turėtų būti žmogaus darbas,
- ✓ kokiomis sąlygomis žmogus turi dirbti.

Pavyzdžiui, darbe turi būti tualetas,
kuriuo patogiu naudotis žmonėms su negalia.

Jeigu norite gauti dokumentą
dėl darbo pobūdžio ir sąlygų,
reikia paprašyti Agentūros.
Pavyzdžiui, parašyti laišką.

Per kiek laiko Agentūra nustato dalyvumo lygį ir kitus dalykus?

Agentūra turi nustatyti dalyvumo lygį ir kitus dalykus per 20 darbo dienų.

Tai yra per vieną mėnesį.

20 darbo dienų skaičiuojamos nuo tada, kai Agentūra gauna žmogaus dokumentus:

Žmogaus dokumentai yra:

- prašymas,
- medicininiai dokumentai,
- atsakymai į klausimą.

Kuriam laikui Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį?

Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį:

- 6 mėnesiams,
- 1 metams,
- 2 metams,
- visam laikui.

Tai reiškia, kad žmogui nereikia kas kažkiek laiko iš naujo nusistatyti dalyvumo lygio.

Pavyzdžiui, žmogus negirdi nuo gimimo. Žmogaus gydytojas sako, kad žmogus niekada negirdės. Todėl Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį visam laikui.

Jeigu žmogaus sveikata pasikeitė, žmogus gali vėl kreiptis į Agentūrą.

Pavyzdžiui, jei negirdintis žmogus nebevaikšto.

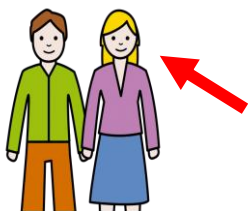
Tada Agentūra iš naujo įvertins dalyvumo lygį.

Kas gali duoti Agentūrai dokumentus, skirtus nustatyti žmogaus dalyvumo lygį?

Dokumentus Agentūrai gali duoti:

- žmogus, kuris nori gauti dalyvumo lygį,

- žmogaus artimieji.
Pavyzdžiui, žmona.

- už žmogų su negalia **atsakingas žmogus**.

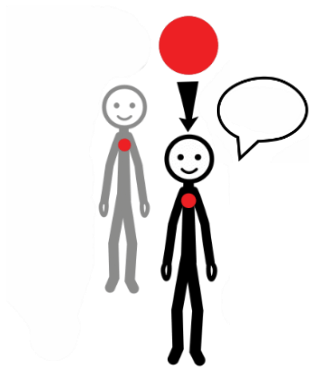
Atsakingas žmogus rūpinasi
žmogumi su sunkia negalia.

Atsakingas žmogus gali būti tik tas žmogus,
kuriam leidžia teismas.

- socialinis darbuotojas.

Ką prašyme turi parašyti žmogus, kuris kreipiasi dėl kito žmogaus dalyvumo nustatymo?

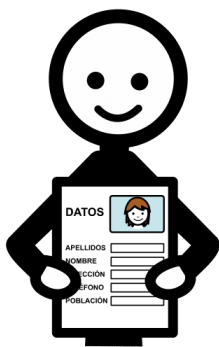
Kartais dėl žmogaus dalyvumo lygio kreipiasi:

- žmogaus artimieji,
- socialinis darbuotojas,
- atsakingas žmogus.

Jeigu už žmogų su negalia kreipiasi kitas žmogus,
prašyme reikia parašyti kelis dalykus.

Žmogus, kuris kreipiasi dėl kito žmogaus, turi:

- parašyti savo vardą ir pavardę,
- parašyti savo adresą, kur gyvena,
- pridėti **atstovavimą patvirtinantį dokumentą.**

Atstovavimą įrodantis dokumentas yra
dokumentas, kad galite kalbėti už kitą žmogų.

- parašyti žmogaus, kurį atstovauja:

- ✓ vardą ir pavardę,
- ✓ adresą, kur gyvena,

Atstovaujantis žmogus turi pasirašyti prašymą.

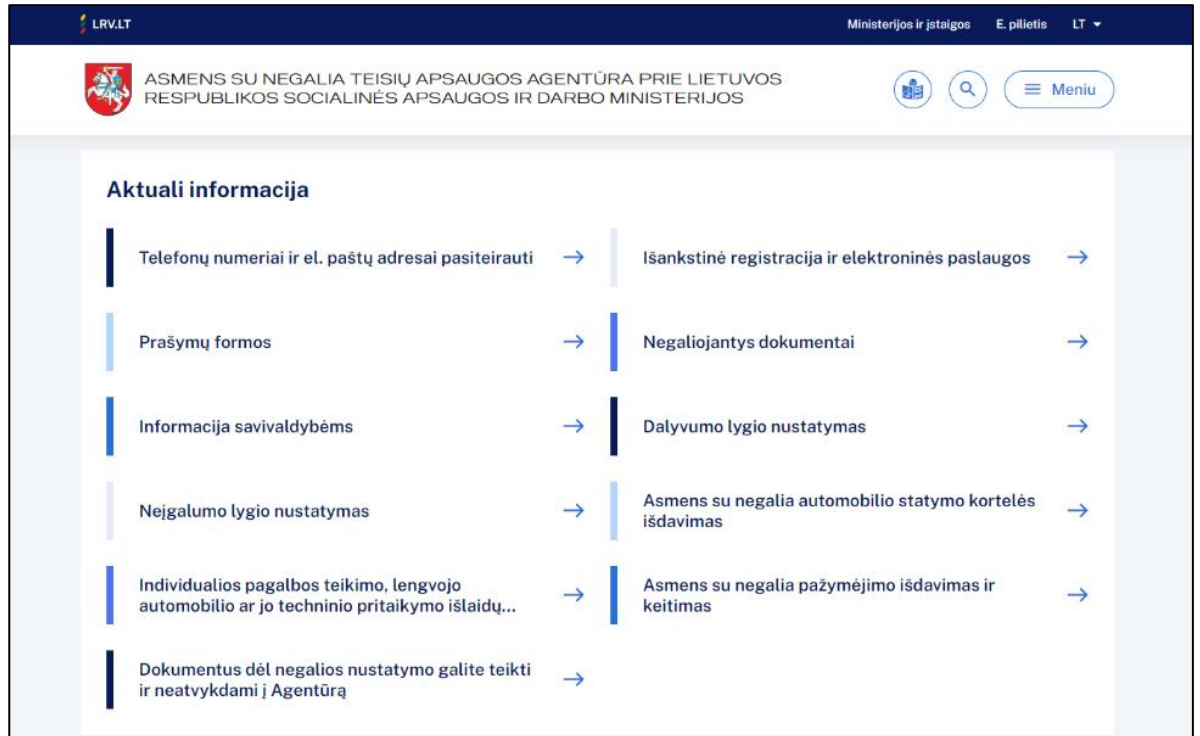
Kaip užsiregistruoti apsilankymui Agentūroje ?

Jeigu norite ateiti į Agentūrą, reikia Agentūrai pranešti ir užsiregistruoti.

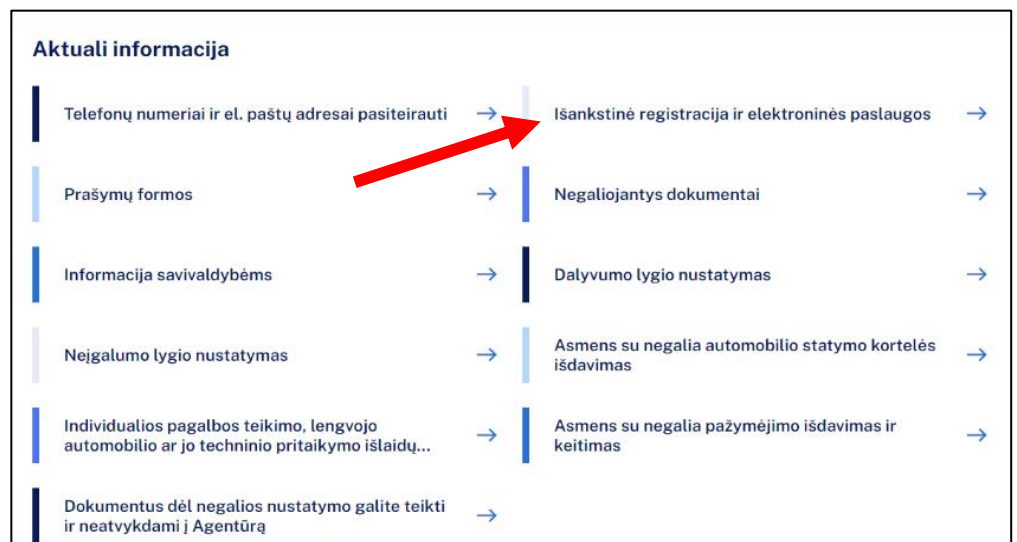
Užsiregistruoti galite Agentūros interneto puslapyje. Agentūros interneto puslapį rasite paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Agentūros interneto puslapis atrodo taip,
kaip parodyta apačioje.

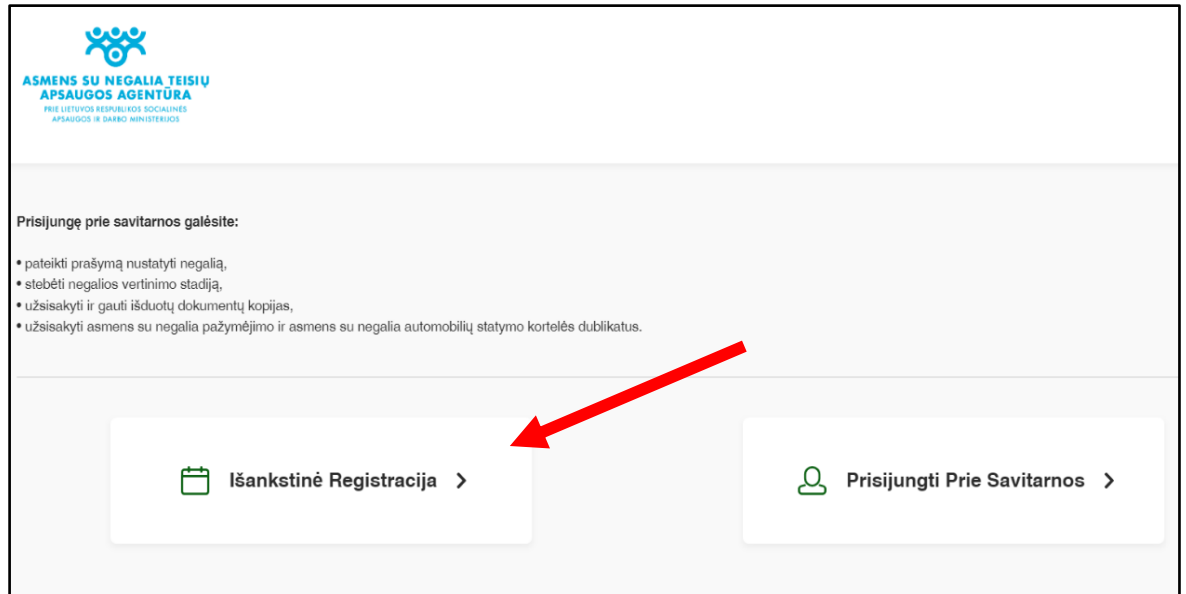

Kai įsijungsite Agentūros interneto puslapį,
spauskite mygtuką

„Išankstinė registracija ir elektroninės paslaugos“.

Tada Jums atsidarys naujas puslapis.
Naujame puslapyje spauskite mygtuką
„Išankstinė registracija“.

Tada Jums atsidarys naujas puslapis.
Naujas puslapis atrodo taip,
kaip parodyta apačioje.

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIŲS

Išankstinė registracija

Registruokitės tik tokiu atveju, jogu kreipiatės pirmą kartą dėl negalios nustatymo.
Kreipiantis ne pirmą kartą dėl negalios nustatymo registruotis iš anksto nereikia.

Registruojamo asmens duomenys

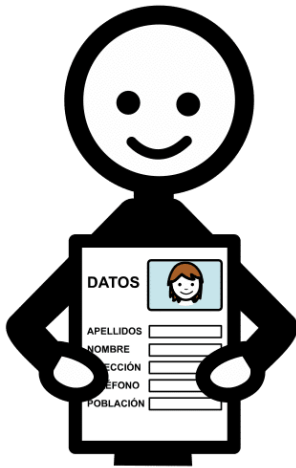
Asmens kodas*

Vardas*

Pavardė*

Faktinė gyvenamoji informacija

Gyvenu kitoje vietoje nei esu deklaruojęs.

Puslapyje surašykite informaciją apie save.

Informacija apie save yra:

- vardas,
- pavardė,
- elektroninio pašto adresas,
- kita svarbi informacija.

Kai surašysite visą informaciją, paspauskite mygtuką „**registruotis**“ . Mygtukas „**registruotis**“ yra pačioje puslapio apačioje.

Faktinė gyvenamoji informacija

Gyvenu kitoje vietoje nei esu deklaravęs.

Kontaktinė informacija

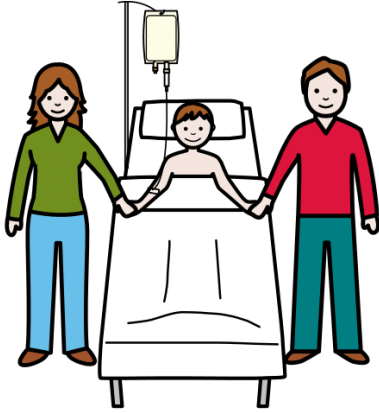
Mobilaus telefono numeris

Šiuo numeriu noriu būti informuojamas SMS žinute

El. pašto adresas

Patvirtinu, kad turiu siuntimą

Kaip Agentūra nustato dalyvumo lygį vaikams su labai sunkia negalia?

Yra vaikų, kurie turi labai sunkią negalią.

Pavyzdžiui, visiškai negali judėti.

Tokį vaiką reikia prižiūrėti visą laiką.

Gydytojas sako, kad vaiko pagydyti nepavyks.

Todėl vaikas visada turės labai sunkią negalią.

Kai vaikui su labai sunkia negalia sueina 18 metų,

Agentūra iš karto nustato 0 procentų dalyvumą.

A form with a thumbs up and thumbs down icon and a question mark. Below the icons are five numbered lines for writing.

		
1	_____	
2	_____	
3	_____	
4	_____	
5	_____	

Jeigu vaiko artimieji nesutinka,

jie gali kreiptis į Agentūrą.

Tada Agentūros darbuotojai:

- įvertins, kaip žmogus jaučiasi,
- iš naujo nustatys dalyvumo lygį.

Kaip Agentūra nustato dalyvumo lygį žmonėms su nepagydoma sunkia liga?

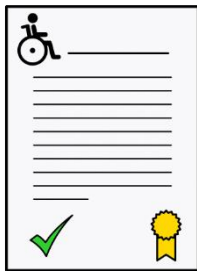
Kai kurie žmonės turi labai sunkias ligas.

Sunkių ligų kartais neįmanoma išgydyti.

Toks žmogus ligą turės visą gyvenimą.

Jei žmogus turi sunkią nepagydomą ligą, Agentūra iš karto nustato dalyvumo lygį.

Tada atsakingas už žmogų su negalia žmogus, gali kreiptis į Agentūrą:

- dėl asmens su negalia pažymėjimo,

- dėl automobilio statymo kortelės.

Daugiau informacijos galite rasti interneto puslapyje.

Paspauskite ant [šios mėlynos nuorodos](#).

Tada atsidarys interneto puslapis.

Kaip rašyti skundą dėl dalyvumo lygio nustatymo?

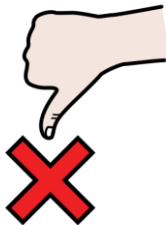

Skundas yra pasakymas,

kad su žmogumi pasielgė blogai.

Su žmogumi pasielgti blogai gali:

- kitas žmogus,
 - įstaiga.
- Pavyzdžiui, Agentūra.

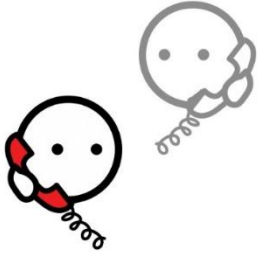
Jei Agentūros sprendimas dėl Jūsų dalyvumo lygio Jums atrodo blogas, galite rašyti skundą.

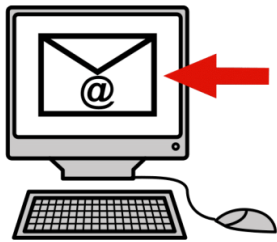
Žmogus gali rašyti skundą, jeigu nori, kad Agentūra:

- prašymą dar kartą perskaitytų,
- pakeistų sprendimą.

Skundą reikia duoti Agentūrai.

- Galite paskambinti telefonu
+370 5 230 30 60.

- Galite parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką reikia siųsti į info@anta.lt

- Galite parašyti laišką.
Ant voko užrašykite:
 - ✓ savo vardą ir adresą,
 - ✓ Agentūros adresą.Agentūros adresą rašykite dešinėje pusėje.

Rašykite taip:

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra
Švitrigailos g. 11 E,
Vilnius, LT-03228.

Skundą galite parašyti per 20 darbo dienų nuo tada, kai gavote Agentūros dokumentą. Pavyzdžiui, nuo tada, kai Agentūra Jums nustatė dalyvumo lygį.

Darbo dienos yra nuo pirmadienio iki penktadienio.

Daugiau informacijos apie skundų rašymą rasite paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Teksto originalas – <https://anta.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/dalyvumo-lygio-nustatymas/>

Tekstą lengvai suprantama kalba parengė
Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyrius.

Teksto turinį patvirtino
Metodinės pagalbos ir analizės skyrius.

Tekstą vertino dienos centro „Šviesa“ lankytojas
Valdemaras Belopetrovič.

Teksto vertinimą koordinavo dienos centro „Šviesa“
darbuotoja Paula Stašaitienė.

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://arasaac.org/>
- <https://anta.lrv.lt/lt/>